

Taula 11: ONUSIDA 95-95-95, més enllà de les xifres

1. Justificació:

La infecció pel VIH segueix sent un problema de salut pública molt rellevant. La situació epidemiològica actual a Catalunya així ho demostra. S'estima que 33.340 persones viuen amb el VIH al nostre país i una part important d'elles no és coneixedora de que la té. L'any 2020, el nombre de nous diagnòstics de VIH notificats a Catalunya va ser de 329, el que representa una taxa d'incidència de 4,2 casos per 100.000 habitants. Els homes suposen el 87% del total de casos, amb una taxa de 7,5 casos per 100.000 habitants, mentre que les dones presenten una taxa d'1,06 casos per 100.000 habitants. La mitjana d'edat de les persones que viuen amb el VIH és de 36 anys. A Espanya, quasi 150.000 persones viuen amb VIH i es diagnostiquen al voltant d'uns 4.000 cada any.

La població coneix la malaltia, el mecanisme de transmissió, la seva prevenció i com es diagnostica, però tot i així no s'està observant una disminució de la seva incidència, i encara més s'està veient que els diagnòstics en alguns casos són tardans. Aquest diagnòstic tardà es produeix en el 48% dels casos i és especialment freqüent quan la via de contagi és heterosexual (en aquest cas, el diagnòstic tardà arriba al 57%) i entre la població d'edat més avançada.

És descoratjador saber que existeixen persones que desconeixen que tenen la infecció i que s'assabentaran de forma tardana, perdent l'oportunitat de diagnòstic precoç, amb la conseqüent càrrega emocional, despesa econòmica i temps perdut per promoure la seva salut.

És important detectar els casos ocults i fer-los aflorar per poder controlar la malaltia a temps i per evitar, també, la seva transmissió.

Les consideracions anteriorment esmentades posen de relleu que l'epidèmia de VIH segueix vigent a Catalunya i que, en conseqüència, resulta obligat posar en marxa mesures urgents que mitiguin tant el seu infradiagnòstic com el diagnòstic tardà.

Els serveis d'Urgències són un dels principals llocs de contacte dels pacients amb el sistema de salut, sobretot en aquells casos que no realitzen controls periòdics i que acudeixen només al metge quan estan malalts. En aquests grups és especialment important la incorporació de la detecció activa del VIH, aprofitant el contacte esporàdic. No obstant això, la pràctica clínica habitual en els nostres serveis d'urgències no inclou la petició de serologia de VIH, ni de forma rutinària ni en pacients que consulten per altres processos en els que és conegut que la prevalença d'infecció pel VIH és superior a la de la població general.

Si identifiquéssim les persones que viuen amb VIH i no ho saben, podríem frenar la cadena de transmissió perquè aquestes persones no puguin infectar tercers i posar-los en tractament al més aviat possible per millorar el seu pronòstic a llarg termini. Els urgents podem tenir un paper rellevant en aquest escenari assistencial, ja que el

pas dels pacients VIH pels nostres serveis d'urgències ofereix una oportunitat excepcional per desemascarar aquesta infecció que fins aleshores no era coneguda.

2. Objectiu:

Avaluar la situació epidemiològica actual del VIH a Catalunya i definir les estratègies per diagnosticar els casos ocults d'infecció en l'àmbit d'urgències.

3. Objectius específics:

- Analitzar la situació epidemiològica actual del VIH a Catalunya.
- Revisar els recursos i estratègies establertes que ajuden a diagnosticar de forma precoç el VIH
- Revisar com els professionals des d'urgències poden col·laborar i contribuir en la detecció de casos ocults
- Repassar mesures per frenar la seva propagació i per evitar desenvolupar la malaltia
- Debatre sobre la necessitat d'establir nous projectes i iniciatives que millorin la prevenció i evitar el diagnòstic tardà de la infecció.